

MAGYAR ÉLELMISZERVIZSGÁLATI MÓDSZEREK
MÓDSZERLAP
13/1986 – I/8

TARTÓSÍTOTT TERMÉKEK KONYHASÓ-TARTALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA
(fűszerezett paradicsomsűrítmények, mustárok)

1. VOLHARD (kálium-rodanidos) MÓDSZER (Döntő módszer)

1.1. A MÓDSZER ELVE

Megfelelő előkészítés után a vizsgálati mintához savas közegben feleslegben ismert mennyiségű ezüst-nitrát mérőoldatot adunk, ezután a felesleget vas(III)-ammóniumsulfát oldat jelenlétében kálium-rodanid mérőoldattal visszatitraljuk.

1.2. SZÜKSÉGES VEGYSZEREK

Valamennyi vegyszer analitikailag legtisztább minőségű, a víz üvegedényből kétszer desztillált vagy azzal egyenértékű legyen.

- 1.2.1. Ezüst-nitrát mérőoldat, 0,1 mol/dm³,
Készítése: két órán át 150 °C hőmérsékleten szárított és lehűtött ezüst-nitrátból 16,989 g-ot bemérünk, desztillált vízben feloldjuk, majd az oldatot mérőlombikban desztillált vízzel 1000 cm³-re feltöltjük.
- 1.2.2. Kálium-rodanid (kálium-tiocianát) mérőoldat, 0,1 mol/dm³
Készítése: 9,720 g kálium-rodanidot desztillált vízben feloldunk, majd az oldatot mérőlombikban desztillált vízzel 1000 cm³-re feltöltjük.
- 1.2.3. Vas(III)-ammónium-sulfát (NH₄Fe(SO₄)₂ · 12 H₂O),
telített desztillált vizes oldata, amelyhez annyi tömény salétromsavat adunk, hogy az oldat barna színe sárgára változzék.
- 1.2.4. Salétromsav oldat,
Készítése: egy térfogatrészt tömény salétromsavat elegyítünk három térfogatrészt desztillált vízzel.
- 11.2.5. Aktiv szén

3. SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

A szokásos laboratóriumi felszerelésen kívül:

- 1.3.1. Vízfürdő
1.3.2. Mérőlombik, 250, 1000 cm³
1.3.3. Főzőpohár, 100, 200, 500 cm³
1.3.4. Üvegtölcsér, 6–9 cm átmérőjű
1.3.5. Mérőhenger, 100 cm³
1.3.6. Titráló lombik (Erlenmeyer), 200 cm³
1.3.7. Pipetta, 5, 20 cm³
1.3.8. Büretta, 25 cm³
1.3.9. Szűrőpapír

1.4. A MINTA ELŐKÉSZÍTÉSE A VIZSGÁLATHOZ

A gondosan összekevert mintából 25,00 g-ot főzőpohárba mérünk, 100–120 cm³ forró desztillált vízzel elkeverjük és 250 cm³-es mérőlombikba veszteség nélkül átvisszük. Az elegyet időnként összerázva 15 percig forrásban levő vízfürdőben tartjuk, majd szobahőmérsékletre lehűtjük. A lombik tartalmát desztillált vízzel jelig kiegészítjük, gondosan elegyítjük, és szűrőpapíron szűrjük. Ezután az oldatot, ha szükséges, aktív szén hozzáadásával szintelenítjük, majd kettős redős szűrőn leszűrjük.

1.5. A VIZSGÁLAT VÉGREHAJTÁSA

A kapott szűrletből 20 cm³-t titráló lombikba mérünk, hozzáadunk 5 cm³ salétromsav oldatot és 5 cm³ vas(III)-ammónium-szulfát oldatot, majd pontosan 20 cm³ ezüstnitrát mérőoldatot. Az elegyet alaposan összerázzuk, és a feleslegben levő ezüst-nitrátot kálium-rodanid mérőoldattal állandó halvány vörösbarna elszíneződésig visszatitráljuk.

1.6. AZ EREDMÉNY KISZÁMÍTÁSA

A minta klorid tartalmát nátrium-klorid tömegszázalékban kifejezve (X) a következő képlettel számítjuk ki:

$$X = \frac{0,005845 \cdot (V_1 \cdot f_1 - V_2 \cdot f_2)}{m} \cdot \frac{V_3}{V_4} \cdot 100$$

ahol

0,005845	1 cm ³ 0,1 mol/dm ³ -es ezüst-nitrát mérőoldatnak megfelelő nátrium-klorid mennyisége, g
V ₁	a titrálendő oldathoz adott 0,1 mol/dm ³ -es ezüst-nitrát mérőoldat térfogata, cm ³
f ₁	a 0,1 mol/dm ³ -es ezüst-nitrát mérőoldat faktora
V ₂	a titráláshoz felhasznált 0,1 mol/dm ³ -es káliumrodanid mérőoldat térfogata, cm ³
f ₂	a 0,1 mol/dm ³ -es kálium-rodanid mérőoldat faktora
V ₃	az a térfogat, amelyre a bemért mintát feltöltöttük, cm ³
V ₄	a titráláshoz felhasznált szűrlet térfogata, cm ³
n	a bemért minta tömege, g

1.7. A MÉRÉS PONTOSSÁGA

	Ketchup	Mustár
A módszer ismételhetősége:	0,18%	0,08%
A módszer összehasonlíthatósága:	0,35%	0,16%

1.8. MEGJEGYZÉS

1.9. IRODALMI HIVATKOZÁS

MSZ 3618 – 85. sz. szabvány, kálium-rodanidos módszer